

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — 80.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy hóra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé
illető minden közlemény in
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

A kvóta és a törvény.

Pécs, 1900. március 21.

Szell Kálmán és az egész kormány-párt még mindig esküsznek a hatvanhetes kiegyezési törvényre, azt olyan megváltozhatatlan evangéliumnak hirdetik, a mely egyedül képes biztosítani Magyarországnak fennállását a pragmatika szankció által teremtett közjogi viszony keretében. Persze mikor ezt hirdetik, akkor csak az lebeg a szemek előtt, hogy a hatvanhetes kiegyezés nem tűr változtatást a perszonálunió szellemében, a mely pedig a pragmatika szankcióból következik; azt észre sem látszanak venni, hogy ugyancsak a hatvanhetes törvény világos sérelmével rohamosan haladunk a reálunió lejtőjén a végleges beolvastás örvénye felé.

Ebben az irányban egyik lyukat ütök a Deák Ferenc alkotásán a másik után, csak hogy fenn tarthassák minden tekintetben azt a közösséget, a melyet Deák Ferenc csupán a legszűkebb körben alkotmányi garanciák mellett volt hajlandó elfogadni, hogy el ne veszítse lábai alól azt a biztos alapot, a melyről a viszonyok fordultával visszaszerezhetni vélte, amit az akkori körülmények között feláldozni kényszerült.

Nos, a viszonyok fordultak; a törvény nemcsak feljogosította, de egyenesen

kötelességévé tette a magyar törvényhozásnak, hogy az alkotmányos garanciák megszüntével szüntesse meg az azokra alapított közjogi és gazdasági leköttöttségünket is; e helyett azonban veszni hagyják az alkotmányos garanciákat és nyakatekert fikciók segítségével fönntartják, sőt szorosabbra fűzik a reáluniót.

A gazdasági közösség a hatvanhetes törvény világos rendelkezése szerint csak a két állam alkotmányos törvényhozásának egyező megállapodásán alapulhat s mégis ennek világos megsértésével fönntartották egyoldalú rendelkezéssel, bizva abban, hogy a másik fél a saját alkotmányi alaptörvényének megsértésével abszolút hatalommal fogja a közösség fönntartását ektroyálni az alkotmányos tényezők hozzájárulása nélkül, sőt azok határozata ellenére.

A kvótakérdésben hasonló módon letértünk már régen a hatvanhetes törvény alapjáról. Mert e szerint a két törvényhozás bizottságainak munkálatai tárgyalandók mindkét törvényhozás által s csak akkor, ha a két törvényhozás nem tudna egymással megegyezni, vagyis ha egymástól eltérő határozatokat hoztak, döntheti el a kérdést az uralkodó.

Megtörtént azonban az utóbbi években többszörösen, hogy a kvótaküldöttségek megegyezésre nem jutván, véleményeik az országgyűléseknek elő sem lettek ter-

jesztve, hanem megkerülésükkel egyenesen a koronához került a kérdés döntés végett. Legutóbb azonban a kvóta-küldöttségek megegyezésre jutván, javaslatuk előterjesztett ugyan a két országgyűlésnek, de mielőtt ebben határozhattak volna, le is vették a napirendről s annak világos konstatálása nélkül, hogy egymással kiegyezni nem tudnak, a mi csak ellentétes határozatokkal lett volna konstatálható, ismét uralkodói döntés alá terjesztették a kérdést.

Világos tehát, hogy mindkét esetben a hatvanhetes törvény megsértésével történt az uralkodói döntés s erre nézve nem fogadhatjuk el mentésül, hogy a kvóta az osztrák Reichsrath savorai miatt más-ként nem volt megállapítható, mert hisz az egész hatvanhetes közjogi berendezés mindkét fél alkotmányos tényezőinek rendszeres működésére lévén alapítva, ha ez a működés fölmondja a szolgálatot, akkor ebből csak az következhetik, hogy megszűnik az arra alapított berendezés, nem pedig az, hogy ennek fönntartása végett kirughatjuk az alkotmányos alapot.

Most azonban még cifrabb módon készülnek a további kvótadöntést előkészíteni, mert kétségtelen, hogy a kvótának rendes törvényhozási uton való megállapítására most sem lehet gondolni. A magyar országgyűlés nagy komolyan megvá-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

A zsidó Eszter.

I.

Szegény, zsidó leány volt Eszter és virágot árult esténként a kávéházban. Fonnyadtak, hervadtak voltak a virágai, mert hajb, kevés emberek adnak ki manapság pénzt olyasmire és éhen veszhetnek a szegény virágáros leányok, ha még árva is, mint a zsidó Eszter. Pedig tán nem kellett volna neki úgy uymorogni. Mert Eszter szép leány volt. Szép nyulánk zsidóleány, koromfekete a haja, tüzes, lángot lövellő a szeme és a teste is feromás és kívánatos lett volna, ha ócska calrangokkal nem lett volna borítva. Még így is. A vörös, husos ajka is mintha csak csókra termett volna.

A zsidó Eszter ott árult mindennap a kávéházban, a hová mi jártunk. Vett tőle mindenünk egy szál virágot és azért hálás volt, félre tette mindig a legszebbeket, amelyek legkevésbé voltak fonnyadtak. Lassanként oda szokott az asztalunkhoz, le is ült néha mellénk. Elmondta mindnyájunknak a történetét. Zsidó Eszternek hívtuk már csak. Nem bánta, nem volt érzékeny lány, akkor nem fogytak volna el a virágai.

Az egyik barátunk különösen érdeklődött iránta. Előbb azt hittük, csakugyan szerelmes belé. Pintérnek hívták. Kilépett katona

volt, erőszakos, durva ember. Megromlott a lelke a katonaságnál.

Egy napon elhatározta, hogy megtréfálja a zsidó Esztert. Mikor eljött este hozzánk, maga mellé ültette, jóságos, édeskés hangot erőltetve, szerelmet vallott neki.

A szegény zsidó Eszter nem volt hozzászokva, hogy ezt ilyen hangon mondják neki, máskor gorombán, durván kiabáltak rá és most megsimogatták a karját. Azt mondták, ez a szerelem.

Hogy most szépen, gyöngéden mondták, fölnézett csodálkozva barátunk markáns, szigorú arcára, amit most sokkal gyöngédebbnek látott.

Aztán fejét csóválta hitetlenül, mint aki sejtji, hogy tréfálni akarnak vele.

— Ne csufojjon! Maga szeret engem, a szegény, árva zsidó leányt? Ha! ha! Hát lehet egy finom úrnak, ilyen rongyos virágáros leányt szeretni?

Aztán mikor közelebb vonta Pintér magához és tovább hazudott a fülebe, elhomályosult a szeme és vonakodás nélkül ment barátunkkal, a ki hitte, húzta maga után.

— Szeret? Hát lehet a szegény zsidó leányt szeretni.

II.

Tán harmadnapra találkozott Pintér a zsidó leánnyal a belvárosban. Mikor meglátta Eszter hozzá akart menni, azt hitte, joga van rá.

Az pedig ellökte magától durván, hogy meghasadt a leánynak a lelke.

— Még kompromittálhatna az a rongyos utcai zsidó leány!

III.

Akkor nem láttuk sokáig Esztert. A kávéházba nem jött el többet, szőgyelte tán a megaláztatást, vagy nem akart Pintérrel találkozni.

Egy este kitévedtünk valamelyik külvárosi, piszkos lebuja. Esett az eső, tehát oda menekültünk.

Ronda, kábitó bűz volt odabenn. Samint látni kezdtünk a füstben, ott állt előttünk Eszter, a zsidó virágáros lány. Rongyos, csafatos ruha volt rajta, mezitelen a lába, a szájából kigöngyölt a pálinkaszag. A szemei tévetegen forogtak, a husos ajka még jobban kiduzzadt, még vörösebb volt. Gyufát árult.

Mikor meglátott bennünket, egy csöppet sem lepődött meg. Odaült az asztalunkhoz, mintha nem történt volna semmi. Kicsapongó vidám volt és triviális nótákat énekelt. Hagyta simogatni, csókolni magát és egy csöppet sem zavart meg, ha valami illetlenséget mondtunk neki. Pintérrel különösen pajkos volt. Nevetett, ha kérdeztük tőle, hogy boldog-e most.

— Hogy boldog vagyok-e? Hisz dőzsölök, mulatok. Hát nem boldogság ez?

Aztán megkérdezte Pintér, hogy hiszi-e még róla, hogy komolyan szerelmes volt akkor belé.

Eszter elhalványodott egyszerre, megüvegesedtek szemei és elbambult, mintha gondolkodna egy kicsit.

lasztja a maga kvótaküldöttségét, az osztrák birodalmi gyűlés azonban szét ment a nélkül, hogy kvóta-deputációt választott volna. Kivel fog tehát a magyar küldöttség tárgyalni?

Félhivatalos oldalról azt híresztelik, hogy a Reichsrattal azért nem választattak kvótaküldöttséget, mert az osztrák kormányának az a fölfogása, hogy a kvóta csak félvénre lévén megállapítva, a régi kvótabizottság megbízatása nem szűnt meg, hanem jogosított az új tárgyalások folytatására is. Nos hát ez megint olyan arculverése a józan logikának, a milyent már többször elkövettek a dicsőséges közügyek megmentésére.

A kvótaküldöttségek megbízatása véget ért azzal, hogy a kvótára nézve tavaly megegyeztek s erről be is számoltak küldöiknek, mikor javaslatukat a törvényhozások elé terjesztették. Az a körülmény, hogy a parlamentek e javaslat fölött nem határoztak, nem jogosítja föl ugyanazokat a bizottságokat, hogy újabb megbízatás nélkül megint elülről kezdjék a megegyezéssel egyszer már befejezett tárgyalásokat.

Ez olyan világos dolog, hogy valószínű komédia számba menne annak végjátéka, pedig minden valószínűség szerint oda fogunk kilyukadni. A magyar kvótaküldöttség tárgyalni fog egy olyan osztrák küldöttséggel, a melyet a tárgyalás újra fölvetelével senki sem bizott meg s a mely utolsó szavát kimondta már azzal, hogy tavaly megegyezett az akkori magyar kvótaküldöttséggel; pedig higgyék meg a jó urak, hogy elég volt azt a komédiát egyszer is végig élvezni, senki se jogosítja fel őket, hogy még egyszer végig játsszák da capo al fine.

De hát kvótának muszáj lenni, ha alkotmányosság nincs is. Nos hát mit kö-

— Tréfáltam csak veled Eszter. Tréfáltam, úgy-e nem haragszol?

Akkor elkomolyodott Eszter egy kis időre. Az arca megvonaglott egyszerre kinosan. A beesett szeméből egy csepp könnyű csordult ki. Többet a hirtelenül jött fájdalom se tudott kifacsarni.

Pintér sajnálkozólag nézett rá, magához ölelte gyöngéden, mintha a hibáját akarná jóvátenni.

— Ugy-e nem haragszol Eszter?

Eszter felsóhajtott mélyen. Látszott, hogy nagyon szenved.

— Hagyjatok! Csak a hitem ne vették volna el! Azt hittem, szerettél akkor és csak azután untál meg, amikor a csókom élvezhetted. Azért mentem olyan gondatlanul a romlásba. Most megmondád, hogy csak tréfáltál velem. Már nem tudnék olyan könnyelműen mulatni.

Aztán csapongóbb, vidámabb lett mint előbb, kért maga, hogy csókoljuk, odatartotta az ajkát. Ivott mohón, kocintott velünk, hogy elcsattant a pohár.

Egy hosszú csók után eltávozott megint. Belemarkolt mind a két kezével a hajába, felkarmolta arcán a bőrt, hogy kiserkent a vér.

— Csak a hitemet hagytátok volna meg! Így nem tudok tovább mulatni. Eresszetek. Szerettem, hát meg is kell lakoznom érte.

És fölrántotta örülten az ajtót és szaladt a csatakoló, záporos esőbe. Abba kiáltotta:

— Hogy is szabadna szeretni a szegény, rongyos, árva zsidó lányt!

Almásy Gyula.

médiáznak akkor az alkotmányos formákkal; mondják ki, hogy a kvótát ezentul mindig az uralkodó állapítja meg, hisz a vége ugyanis csak az lesz. De akkor ne üssék a mellüket, hogy a hatvanhetes törvény alapján állunk s azzal élünk vagy halunk.

Zsolnay Vilmos betegsége.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. március 21.

A magyar műipar nagymestere, Pécs sz. kir. város díszpolgára, a világhírű Zsolnay-gyár feje és megalapítója, Zsolnay Vilmos nagy beteg. A hetvenhárom éves öreg ur — miként lapunkban annak idején jeleztük, — a múlt héten gyendélkedni kezdett, meghülés folytán s ágyba kellett feküdnie. A tekintélyes kor, mely vállaira nehezedik, érthető aggodalommal töltött el mindenkit s remegve gondoltak úgy övéi, mint minden ismerőse, az aggkor folytán könnyen beállható katasztrófára.

A meghülés folytán beállt gyengélkedéshez a múlt szombaton tüdőgyulladás járult. E perctől fogva folyton kétségek között álltak a nagy beteg mellett övéi és orvosai s városunk közönsége is aggodva várta a hirt állapotáról. Mint tegnap esti lapunkban megírtuk, a nagy beteget az utolsó szentséggel is ellátták s állapota oly aggasztóra fordult, hogy csak órák kérdése volt az agénia és a vég.

De amilyen rendkívüli volt Zsolnay Vilmos mint ember; a milyen magasztosan kitartó pályáján, melyen világhírré tett szert, oly rendkívüli most szervezetének kitartása is a halállal fenyegető kórral szemben.

Az éjjel elterjedt hírek szerint a nagy beteg állapota valamivel kedvezőbbre fordult. Esméletlenül volt s pár falatot evett is. S bár a gyengeség később ismét elfogta, még mindig dacolt szervezete a kórral.

És a Zsolnay-gyár nagyon csendes. A munka, mely máskor olyan jó kedvvel folyt, csak úgy lézeng. A hangulat nyomott, szomorú. Lehangoló minden, a milyen szomorú maga az állapot. Némán fogadnak már minden hirt a munkások az öreg ur állapotáról; a változatlanba beletörődtek — a családdal együtt.

Állandóan kint levő tudósítónk már a tegnapielőtti nap folyamán jegyezte, ugyszólván állandóan a betegség lefolyását, nekünk azokról tudomásunk volt, de tudósítónk azokat a családra való tekintettel nem bocsátotta rendelkezésünkre. Most azonban, hogy a nagy beteg állapota iránt az egész városban megnyitkozó részvételtjes érdeklődést tájékoztassuk, közöljük a följegyzéseket, melyeket ma délig vett föl.

A betegség lefolyása tegnapielőtti déltől ma délig a következő:

Március 19. d. u. 1 $\frac{1}{2}$ óra.

Zsolnay állapota közeledik a veszélyhez. Megmentésről már szó sem lehet. Délután 1 órakor egyszerre a kór a legmagasabb stádiumát érte el. Gyorsan Erreth dr.-ért küldtek, ki is megérkezve, arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy orvosi tudomány a bajon már nem segíthet. Mellék bajok léptek föl, mik uralkodókká váltak. A symptomák az összes idegek rángatózásában, görcsében jelentkeznek. Az asztmamállé a tüdőgyulladás fellépőben van. Most már csak az a kérdés, hogy melyikkel végez előbb; ha a kór az agyat támadja meg előbb, úgy a katasztrófa még ma beáll, ha pedig a tüdőt, akkor még holnapig elviheti. Dr. Erreth a baj konstataciója után eltávozott. A család ezuttal dr. Pauntz után küldött.

Március 19. d. u. 2 óra.

Dr. Pauntz-cal egyetemben Erreth doktor is visszatért, hogy az ujonnan felmerült tünetek és a baj tényállását megállapítsak kölcsönösen.

Március 19. d. u. 4 óra.

A tüdőgyulladás veszedelmesen föllépett; a beteg kimerítő lázban fekszik és keveset tud magáról. Étvágyról szó sem lehet. A beteg némi keveset vett magához; a tejjel teljesen fölhagytak. Mattyasowszkyné, Sikorskiné állandóan mellette vannak. A beteg egyébként csendes. 4 és fél óra után nyugtalanabb lett, lélekzete koronként teljesen elakad. 5 óra előtt erős fuldoklás vett rajta erőt, hogy azt hitték minden pillanatban baállhat a katasztrófa. Az orvosok minden lehetőt elkövetnek a baj enyhítésére.

Március 19. d. u. 6 óra.

A láz kissé csökkent, a beteg nyugodtabb lett; egész 7 óráig egy állapotban feküdt 7 óra előtt kevéssel azonban a láz ismét kitört s a beteg kinosan nyöszörgött. Ismét Dr. Errethért küldtek, ki kevés reményt fűzött ahhoz, hogy a beteg a reggelt megérje. A család tagjának határozottan kijelentette:

— Én nem tudok rajta segíteni.

Zsolnay Miklós táviratokat küldetett szét az atyja állapota iránt érdeklődőknek, köztük Lietzenmavernének is, ki nagy szeretettel csüngött az »Öreg ur«-on.

Este 8 óra.

A baj elérte maximumát; a láz 40 $\frac{1}{4}$ C $^{\circ}$ -t érte el s a beteg szíves organuma ezt is kiálta.

Március 20. éjjel 1 óra.

A beteg annyira szenvedett, hogy többször ki akart ugrani az ágyból. Az egész család fent virrasztott.

A beteg ágya körül állandóan a fia és Sikorski Tádé voltak, azonkívül Zsolnaynak egy régi kedvenc munkása, a kit különben Lill-nak hívnak s a ki csak hajnali 5 óra tájban hagyta el a betegszobát. A bulletin: *állandó öntudatlanság, kimerítő nagy fokú láz. Egész éjjel nem aludt semmit.* Hajnal felé az állapot még rosszabbra fordult, úgy, hogy az orvosi látogatás eredmény nélkül volt.

Március 20. reggel 8 óra.

Dr. Erreth a nagy fájdalmak csillapítására *morphium injectiókat* alkalmazott.

Március 20 d. e. 10 óra.

Dr. Pauntz és Dr. Erreth az utolsó esz-közkhöz fordultak. Felhagytak mindennemű orvossággal, miután a beteg sem ételneműt, sem orvosságot nem vesz magába, a cognacot pláne nem alkalmazhatják, az aetherhez nyultak, azon kijelentéssel hogy: *minden lehetőséget köteleseggünk megteüni, hogy még életben tartzuk.* Dr. Erreth még azt is megjegyezte, hogy a beteg organizmusa oly szívós, annyit ki bír, hogy szinte hihetetlen. Az eset ugyszólván páratlanul áll.

Március 20 d. u. 2 óra.

A beteg könnyebben érzi magát. A szivdobogás alább hagyott. Az agy tisztul. Az aether-táplálás folytatolagos.

Március 20 d. u. 4 óra.

Zsolnay teljes eszméletre tért. Az aether kura sikeresen bevált; egy jó félórás öntudatot legalább kicsikart. A beteg felett a két doktor újabb konziliumot tartott, de annak eredményét eddig nem sikerült megtudni. Az öntudatot felhasználva, a család tagjai pár szót válthattak a beteggel.

Március 20 d. u. 5 $\frac{1}{4}$ óra.

A beteg saját kérésére fölvetette az utolsó kenetet Károly Ignác apátplebánustól, meggyónt és áldozott. A családtagok és az orvosok ismét tanácskoznak.

Március 20 d. u. 6 óra.

A baj újból recidivált, még pedig nagyobb mérvvel. Az orvosok 4 mellékajót állapítottak meg. A legveszedelmesebb symptomák a hidegleléssel, borzongással, ideges rángással fellépő óriási láz és a tüdőgyulladás. A többi kombinációk egyelőre csak hypothesisek, mert

olyan tünetekkel van az alaphaj kapcsolatban, mik az orvosok véleménye szerint, ugyszólván ismeretlenek. Valami újabb baj van még fellépőben, a mit nem tudnak megállapítani.

Március 20 este 7 óra.

A beteg egy állapotban van: ugyanis hol jobban, hol rosszabbul. Újabb tünetek nem mutatkoznak.

Március 21.

Dr. Erreth még a tegnapi nap folyamán kijelentette, hogy Zsolnay állapota jobbra fordulhat, esetleg remélni is lehet.

Ma délelőtt tudósítónk hírül adta, hogy a beteg állapotában szinte hihetetlen fordulat állott be.

Egy olyan beteg, a kire kimondták a halálos szentenciát az orvosok s ő maga erős hittel és bizodalommal összekulcsolja kezeit, imádkozik az Égek Urához, hogy tartsa meg őt életben, tartsa meg még a gyárnak. meggyón, megdóloz, felveszi az utolsó kenetet és az Isten megballgatja a nehez beteg könyörgését, nem engedi meg meghalni; teljes öntudatot lop be az agyába, a lelkébe, csodás balsamot nyújt fájdalomnak enyhítésére, jöttévk álmodást küld a szemeire.

Zsolnay ugyszólván egészen jobban van. Munkatársunk egy a beteg mellett virrasztó családtagtól már a reggeli órákban értesült, ki is a következőleg nyilatkozott:

— Bámulatos, hogy az Öreg Úr, a ki tegnap külsőleg, látszólag is úgy nézett ki, mint a kinek minden pillanatban vége lehet, hogyan néz ki ma! Az arca egészen megtelt, fidebb; láza huzamosan csillapult, sőt eszik, még pedig látszólagos étvágygal s mi mindezekhez a legörvendetesebb, jó kedélye visszatért és élcelődik.

Már tegnap este fokonsint jobban érezte magát; 1 óra körül környezetével beszélgetett és enivalót kért. A kapott levest mohó étvágygal fogyasztotta, miközben egyre hajtogatja — németül:

— Jó leves, nagyon jó leves.

Aztán a fiához fordulva kérdezte:

— Ki főzte?

— A mama! — válaszolt örömmel a fiatal Zsolnay.

— Gondoltam, mondá a beteg könnyedén tisztán ejtve ki a szavakat — gondoltam, hogy a mama főzte, azért olyan jó. Minden jó, a mit ő csinál.

Március 21. d. e. 10-től 12-ig.

A betegség kissé recidivált. A láz türehető. Az állapot aránylag elég kedvező. Remélhetőleg ez az állapot huzamosabban fog eltartani.

Délután 1 órakor.

Délben a beteg ismét visszaesett előbbi állapotába. A hidegláz újra jelentkezett, még pedig elég nagy mérvben. Dr. Erreth reggel óta most jelent meg másodizben a beteg agyánál.

Délután 2 órakor.

A nagy visszaesés úgy látszik annak az eredménye, hogy az aether-táplálást abbahagyták, viszont az eddigi javulást az aethernek lehet tulajdonítani. Az egész test görcsös rángatódzása (Schüttelrost) nagy mérvben jelentkezett.

Kiküldött tudósítónk, ma délután 4 órakor személyesen tudakozódott a beteg állapota felől Zsolnay Miklóstól, kitől a következő információt nyerte:

»A beteg állapota dél óta aggasztó módon súlyosbodott, olyannyira hogy a »Schüttelfrost«, — mely az orvosok véleménye szerint a betegségnek újabb és újabb fordulatát jelenti — gyakrabban lepi meg s huszonöt percig tartott. A déli görcs után a beteg hőmérséklete 40.2 fokig emelkedett.

Jelenleg (délután 4 óra 10 perckor) a beteg nyugodt, a láz csökkenő félben van.

Dr. Erreth Lajos és dr. Pauntz Lipót esti 8 órakor tartanak konzíliumot a beteg fölött.

Hírek.

Pécs, 1900. március 21.

Stefánia völegénye.

Minden bizonyosság szerint holnap esküszik örök hűséget Stefánia főhercegasszony, Rudolf királyi özvegye, Lónyay Elemér grófnak.

Ez alkalomból a következő ismertetést közöljük a Lónyay családról és Stefánia völegényéről, Lónyay Elemér grófról:

Lónyát és a vele járó Boltrag, Battyó, Zalónka helységet és Szent-Miklós-pusztát Beremegyében II. András király alatt Bánk bán nádor veje, Simon főispán bírta, Simon azonban a Gertrud királyné ellen elkövetett merényletben részes lévén, Lónyát elvesztette s az a nevezett helységekkel együtt, a királyra szállott vissza. 1272-ben Rusdi Mihály főispán (a Rusd nemzetségből származó András fia) hadi érdemeiért (Füzér királyi várnak megtartása és Erney bán ellen viselt hadban tanúsított érdemeiért) V. István királytól Lónyát a hozzá tartozó helységekkel ajándékba kapta. Lonya azonban nem sokáig maradt a Rusd nemzetség kezén. Rusdi Mihálynak (a kit az oklevelekben comes Michael parvus de genere Rusd neveztek) első feleségétől csak két gyermeke, egy leánya és egy fia (Mihály) született. Az asszony halála után a Huntpázmán nemzetségből eredő Kozma főispán leányát vette nőül. Második házassága azonban gyermektelen maradt. Rusdi Mihályné férje halála után Berencei Náné (a Lónyaiék öse) fiának, Jakab főispánnak nyújtotta kezét. Mostoha leányát pedig Berencei Jakab unokájához, Keledhez adta nőül. Berenceinek testvére Kozma, szintén a Rusd nemzetségből eredő Roland leányát vette nőül. Mikor Berencei Jakabé, (Rusdy Mihály özvegye) mostohaleányát férje unokájához, Keledhez nőül adta, hozomány gyanánt 400, nászajándékkul pedig 100 ezüst márkát fizetett a sajátjából. Ennek az összegnek a megtérítéseül ifjabb Rusdy Mihály beleegyezésével Lónyát és a hozzátartozó helységeket kérte. IV. László király 1285-ben ezt a birtokot Berencei Jakabnak és utódainak adományozta. Berencei Jakab fia és unokái a birtok révén a Lónyai (de Lonya) nevet tartották meg.

Stefánia völegényéről a következő részletes életrajzi adatokat írják: Nagy-Lónyai és vásáros naményi Lónyai Elemér gróf 1863. augusztus 24-én született. Most tehát harminchat esztendő. 1885-ben mint fogalmazógyakornok a külügyminiszteriumba lépett, 1887. évben a bukaresti követséghez, 1888-ban a római nagykövetséghez osztattott be. 1891-ben a londoni nagykövetséghez, a következő évben pedig a szentpétervárihoz került és ez alkalommal követségi titkárrá neveztetett ki. Még ugyanez esztendőben Párisba, a következőben ismét Londonba, majd Stuttgartba helyezték át. 1896. júniusában megint a római nagykövetséghez osztották be és ugyanez év október 29-én Lónyay Elemért — a ki addig báró volt — grófi rangra emelte a király. Ugyanez évben a magyar főrendiház tagjává is lett. Lónyay Elemér gróf, Lónyay Ede fia, unokája Lónyay Gábornak, a ki a negyvenes években Magyarország politikai közéletében igen jelentékeny szerepet vitt és másodúokaöcsce Lónyay Menyhértnek, a miniszternek és államférfiúnak. A nagy városokban, a melyekben hivatalos állása folytán megfordult, a rendkívül elegáns megjelenésű és lebilincselő szereteitreméltó modora fiatal magyar magvas mindentől igen szívesen látott alakja volt a magas társaságoknak. Neha a grófsága csak 1896-tól datálódik, memesi családiját Lónyay Elemér gróf ez évezred elejéig tudja visszavezetni.

Napirend 1900. március 22-én.

Naptár: csütörtök, márc. 22. — Róm. kath.: Oktávián. — Prot.: Bazimir. — Görög-kel.: (március

9.) Negyven vértanu. — Zsidó: Veadar 21. — Nap két 6 óra 1 perckor; nyugszik 6 óra 13 perckor. — Hold két éjjel 2 óra 20 perckor; nyugszik délután 1 óra 50 perckor.

Időjárás. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: jelentékeny csapadék nélkül hűvös és szeles idő várható.

Allandó választmány ülése 10 órakor a vármegyeházán.

Fegyelmi választmány ülése d. u. 3 órakor a vármegyeházán.

Színház: »Három testőr.«

— (Az új törvényszéki elnök kinevezése.) Sável Kálmán, a pécsi királyi főügyész kinevezett volt törvényszéki elnök utódja meg van már a pécsi királyi törvényszéken Hardi Sándor pécsi ítéltáblai elnöki titkár személyében, kinek kinevezését a hivatalos lap mai száma közli a következőkben:

»Magyar igazságügyminiszterem előterjesztésére Hardi Sándor pécsi ítéltáblai elnöki titkárt az ottani törvényszék elnökévé kinevezem. Kelt Bécsben, 1900 évi március hó 17-én. Ferenc József, s. k. Dr. Plósz Sándor, s. k.«

Az új törvényszéki elnök jogi tanulmányait Budapesten végezte. Közszolgálatát mint joggyakornok a budapesti kir. törvényszéknél 1880. április hó 6-án kezdte. Majd 1885. évi július hóban aljegyzővé nevezték ki s rövid időre 1886. december hóban nevezetett ki a nagyatádi kir. járásbirósághoz, a honnan 1891-ben a pécsi kir. ítéltáblához tanácsjegyzői szolgálatra rendelték be. A következő évben, 1892. augusztus hó 3-án megkapta bírói kinevezését a pécsi kir. törvényszékhez, a hol 1898. júniusig működött e minőségben, a mikor is ismét a pécsi kir. ítéltáblához nevezték ki elnöki titkárrul s mint ilyent érte a a legfelsőbb, jól megérdemelt kitüntetés.

Hardi Sándor törvényszéki elnökké történt kinevezése Pécs társadalmi és jogász köreiben a legnagyobb meglepetést és örömet keltett. A pécsi kir. törvényszék bírói kara s a királyi ügyészség ma délután fél négykor üdvözölte a kir. táblán az új törvényszéki elnököt.

— (A „Pécsi Kath. Kör“) legközelebbi felolvasó estélye a szt. missziók miatt nem vasárnap, hanem hétfőn d. u. félhalkor lesz. Az estélyen, melynek részletes műsorát legközelebb közöljük, Szabovics Ottó fog felolvasást tartani a »A kereszténység és a művészetek« címen. Mint értesülünk színházunk két művész-tagja, Székula Sárika és Bakó László is közre fognak működni az estélyen.

— (Bulletin a vizről.) A főmérnöki hivatal a Tettye forrás vizállásáról ma a következőket jelenti: A viztartók tele vannak; a tettyei forrás vizszolgáltató képessége f. hó 21-én reggel 10065 köbméter.

— (Az ország lapkiadói Pécsen.)

A magyar ujságkiadók országos szövetsége tartja Pécsen választmányi ülését, ugyanakkor, midőn a vidéki hírlapírók országos szövetsége tartja nálunk közgyűlést. A meghívókat most bocsájtotta ki elnöki megbízás folytán az ujságkiadók szövetségének alelnöke, Nagy Sándor s a meghívók szerint jelentkezni folyó hó 25-ig lehet a lapkiadók pécsi választmányi ülésére. A programma egyezik a hírlapíró szövetség közgyűlésére előkészített programmal, mivel a két kirándulás ünnepségei egy keretben folynak le. Maga a lapkiadók választmányi ülése huszvéthétön 10 órakor lesz a keresk.- és iparkamarában.

— **(Az ipartestület köréből.)** A pécsi ipartestület kebelében működő békéltető bizottság múlt évben megválasztott segéd tagjainak megbízatása lejárván, a bizottságnak 24 segéd taggal leendő újbóli kiegészítése, illetőleg 24 új tagnak megválaszthatása céljából az 1884. évi XVII. t.-c. 141. §-a alapján a városház közgyűlési termében f. évi április hó 1-ének d. u. 2 órájára választó-gyűlést hívnak egybe. Ugyancsak ezen gyűlés fogja a pécsi ipartestületi betegsegélyző pénztár biztosításra kötelezett tagjainak sorából (alapsz. 27. §.) a közgyűlési kiküldötteket is megválasztani. A segédek névlajstroma a békéltető bizottsági alapszabályok 4. §. értelmében a testület helyiségében betekinhető.

— **(Katonai hir.)** *Rosenberg Izider* dr., tartalékos segédorvos, a pécsi 19-ik honvédegyalozredtől a budapesti 1-ső honvédegyalozredhez helyeztetett át.

— **(Létartó gazdák figyelmébe)** Folyó hó 25-én (vasárnap) reggel 8 órakor tartatik meg a szokásos tavaszi lószemle a rendőrség és állatorvosok által. A budai külvárosi, belvárosi és a vízfolyáson inneni siklósi külvárosi gazdák lovaikat a buzatérre a mázsaházhoz, a vízfolyáson tuli belvárosi, siklósi külvárosi és szigeti külvárosi gazdák pedig a szigeti külvárosi disznóhizlaldához tartoznak felvezettetni. A kik lovaikat a szemlére elő nem vezettetik, pénzbírság alá esnek.

— **(Budapesti orvosok Pécsen.)** Mint értesülünk, a »Budapesti Orvosi Kör« a nyár folyamán nagyobb kirándulási körutat tesz, a mikor is a Dunántul élvezetesebb fürdőit, Balfot, Tarcsát, Balatonfüredet és Lipiket látogatják meg. Lipikről bejönnek Pécsre is a budapesti orvosok, kiket pécsi kollegáik ünnepélyesen fogadnak s megmutogatják nekik Pécs közegészségügyi intézményeit, elsősorban országoshírű közkórházunkat. A budapesti orvosok Pécsről kirándulnak Harkányba is s Baranyának ezt a jobb sorsra érdemes fürdőt is megismervén, kívánatos, hogy felfedezék a beteg emberiség számára. Az orvosok kirándulása június hó közepén lesz s mintegy harminc fővárosi orvos, mind elsőrangú szak tekintély, fog rajta résztvenni.

— **(Megersértett hatóság.)** Egy kutya miatt becsületeértési ügye keletkezett tegnap a főkapitánynak, meg a nemes városi Tanácsnak. Ugyanis a Vitéz-utcában a pecérek elfogták *Veyrich József* rézöntő kuttyáját, mert szájkosár nélkül és tavalyi védjeggyel kint volt az utcán. *Veyrich*, kuttyája sorsát hallván, kirohant és a velők levő rendőrt megtámadta és mikor ez a főkapitány meg a Tanács rendelkezésére hivatkozott, a kuttyáját féltő rézöntő elmondta mindennek a Tanácsot is, meg a főkapitányt is, csak jónak nem. A kuttyát mindazonáltal elvitték a pecérek; gazdáját pedig feljelentették a bíróságnak hatósági közegek megsértése miatt.

— **(Szocialista zászlóavatás.)** Érdekes ünnepélyre készülnek a pécsi szocialdemokraták. A pünkösdi ünnepek alatt ugyanis zászlóavatást tartanak s attól fogva zászlajuk is lesz már, a mely alá gyülekezzenek. A zászlónak a története is érdekes; a menyében már egy évvel ezelőtt megvolt, de sem akkor, sem most nem szerepel magának a pártnak zászlajaként, hanem mint a pécsi kömü-

vesek szakegyletének zászlaja. A szakegylet működése tavaly fel volt függesztve; emiatt csak az idén avathatják fel a zászlót, a mely vörös selyemből készült. A zászlófelavatást pünkösdre tervezik s a buza-téren tartják meg, hová díszfölvonulásban mennek a városon keresztül. A felavatás nem lesz felszenteléssel egybekötve és zászlóanyát sem kérnek fel, hanem a munkásság által kijelölt legérdemesebb munkás felesége lesz a zászlóanya.

— **(Ügykezelés a rendőrségen.)** A rendőrkapitányság segédhivatalának ügykezelési szabályzatát most hagyta jóvá a polgármester s a szabályzatot mihez tartás végett ma kézbesítették a segéd és kezelő személyzetnek. A szabályzat a hivatalos órákat hétköznapokon 8 órától délutáni 2 óráig állapítja meg; vasárnaponként 8—12 óráig van hivatal. Délutánonként egy-két ügyeletes hivatalnok tart inspekción. A kiadó és iktató hivatal teendőit, a nyilvántartást, kézbesítést és irattározást szabályozza ezután még a rendelet, mely a kiadót felelősségi teherrel látja el s annak felelőssége mellett történik a kezelő és segéd személyzet összes munkálkodása az ügyszabályzat keretein belül.

— **(Állatkinzás.)** Épületesen botrányoztató jelenetet csinált tegnap két mézárólegény a városon keresztül. Egy tehenethajtottak a vágóhidra, a mely mikor nem akart menni, egy kocsihoz kötötték s úgy húzták. A tehen így sem ment, erre elkezdtek ütlegelni s végre is egy rendőrnök kellett az állatkinzást megakadályozni. A rendőr az állatkinzó mézárólegényeket, kiket *Keszler János*nak és *Tóth János*nak hívnak, feljelentette a rendőrkapitányságnak.

— **(Hamis koronák.)** Tegnap a rendőrség hamis korona gyártót fedezett fel *Mihajlovics Jakab*, volt dálypai lakos személyében, ki a Nyil-utcában lakott egy *Schlegli Anna* nevű, szakcsi születésű nővel. *Mihajlovics* hamis koronákat csinált egy gép segítségével s egyet *Bottlik Imre* nevű fiúval be akart váltatni. De a hamis korona a rendőrség kezébe került, a mit *Mihajlovics* meghallván, megugrott s magával vitte a koronagyártó gépet is. Ma egy *Kis Károlyné* nevű, szobényi illetőségű, bányatelepi lakosnőtől a piacon kobzott el egy hamis koronát *Rangha János* örmester. Az asszony valahol kapta a hamis koronát; de hogy hol, maga sem tudja. Végül ma egy ember szintén hamis koronát kapott egy korcsmában, a mit fel vitt a rendőrségre. Most folyik a nyomozás, hogy honnan származtak ezek a hamis koronák?

— **(Eljegyzés.)** *Bártfai Szabó Jolánt* Üszögheől eljegyezte *Marjónovits Radó* Pécs-Bányatelepről.

— **(Állásába visszahelyezett községi jegyző.)** *Bach János* mágocsi községi jegyző ellen néhány súlyosabb természetű hivatali mulasztásért fegyelmi eljárást indított még a múlt évben az alispán, egy kivételes aósulési engedély kieszközlése körül támadt konfliktus következtében pedig hamis vádaskodással terhelten, még törvényszék elé is került *Bach János*, mi miatt aztán az alispán felfüggesztette állásától a községi jegyzőt. A tvszék azonban *Bach János* ellen az eljárást megszüntette s megőjtett fegyelmi vizsgálat során az elkövetett szolgálati mulasztások sem bizonyultak oly mérvűeknek, hogy azokért fegyelmi uton le-

hetett volna a községi jegyzőt állásától elmozdítani. Mindezekre tekintettel a belügyminiszter *Bach Jánost* állásába visszahelyeztetni rendelte. Az alispán fegyelmi uton csupán 100 korona fegyelmi bírság, valamint a felmerült költségek megfizetésére ítélte. Az állásába visszahelyezett községi jegyző tegnap reggel foglalta el újra állomáshelyét.

— **(Új lap a vidéken.)** A várme-gyében f. évi április hó 1-én egy új hetilap jelenik meg, még pedig *Dárdán* »Alsó-Baranya« címmel, melynél az a legérdekesebb, hogy szerkesztője *Pető Lajos* budapesti hírlapíró s hogy a lapot is Budapesten nyomják, meg a redakciója is a fővárosban, a Wesselényi-utcában van. A lap csupán társadalmi irányu s így politikával nem foglalkozik, mi igen szép dolog, csak ne indulna meg ez ujság épen április elsején!

— **(Agyonütötte a présházfal.)** *Schlag János* lipitói földműves kiment a szántóföldjére — mely a fillokszeravész előtt jó bortermelő szőlő volt — hogy az azon levő most ugyis fölőssé vált s már düledező présházát lebontsa. Dolgozott délig. Ekkor hazament ebédelni s elmondotta feleségének, hogy majdnem egy düledező falrész alá került. A felesége kérte erre a férjét, hogy délután ne egyedül folytassa munkáját, hanem vigyen magával még egy munkás embert. A férfi azonban nem hallgatott az asszonyra, egyedül folytatta a présház lebontását s így történt, hogy egy három méter magas és másfél labnyi tömött fal maga alá temette a szerencsétlen *Schlag Jánost*. Az esemény lefolyását senki sem látta, de *Schlag* vejének, ki a közelben éppen trágyát hordott, föltűnt hogy a présház környékén senki sincsen, holott tudta, hogy apósa kiment a présházhoz dolgozni. Oda ment tehát a présházhoz és látta hogy egy emberi kéz látszik ki a törmelék alól. Haza hajtott segítségért; de mire visszajött s a törmeléket eltakarították, *Schlag János* már meg volt halva. Több helyen koponya és bordatörést szenvedett; különösen a koponyatörések föltétlenül halálosak voltak.

— **(Baromfi-lepás.)** *Koloszár György* lacsuki molnár, patak melletti hajlékát az elmúlt napok egyik éjszakáján tolvajok látogatták meg. E látogatás óta a nevezett molnár-mester baromfi-állománya 16 tyukkal és 5 kacsával kisebb. A nyomozás kiderítette, hogy a tolvajok Mohácson laknak, de még nincsenek elfogva.

— **(Vizvári Gyula vendégszereplése alkalmából.)** Holnap csütörtökön és holnapután pénteken katonazenekarunk a Royal kávéházban két nagy hangversenyt tart. Csütörtökön elő fogják adni a »Görög rabszolga« operett, *Strausz* »Denevér« operett egyvelegjeit, továbbá általános közkívánatra még egyszer a *Rezervista* álma nagy zeneképet és a »Sulamit« opera fülbemászó zenéjét. Pénteken pedig nagy tréfás hangversenyt tartanak, melylyel eddig is oly nagy sikert arattak, továbbá *Offenbach* összes operettjeinek egyvelegjét, mely egyveleget csakis az 52-ik katonazenekar játsza és Budapesten első előadása alkalmával föltűnést keltett gyönyörű összeállítása folytán s valószínűleg itt is általános tetszésnek fog örvendeni. Ugy a csütörtöki, mind a pénteki hangverseny kivételesen este 9 órakor kezdődik.

— **(Ritka égi tűnemény.)** Szegárdon márc. 13-án ritka égi tűnemény történt délután fél 4 órakor. A szabadban levő

emberek ugyanis derült, felhőtlen égbolt mellett két megdöbbenő dörrenést hallottak, melyet északnyugatról délkeletre húzódó rémes égi moraj kísért. Ez a tümemény másfél percig tartott és olyan rémületbe ejtette különösen a szabadban dolgozó szőlőmunkásokat, hogy összefutottak és halálra ijedve beszéltek a soha nem hallott égi jelenségről, melyből a babonás nép mindjárt azt jósolta, hogy ez a világ végének kezdete. Mi azt hisszük, hogy ez meteor-hullás lehetett, mely a föld légkörébe jutott s ez okozta az ézengést.

— (A párisi világkiállítás őse.) Még csak néhány hét és a nagy nemzetközi kiállítás megnyílik Párisban. Ez alkalommal nem érdektelen, ha egy más kiállításra mutatunk rá, mely száz év előtt szintén Párisban a Marsmezőn volt; ez a kiállítás némi tekintetben a mostani világkiállítás elődjének nevezhető. E kiállítás a köztársaság hetedik évében 1798-ban nyílt meg. 1798. szept. 22 én nyitotta meg a kiállítást az akkori belügyminiszter François Neufschateau nagy pompával. A nép mulattatásáról nagyon gondoskodtak, mindenféle sportcikk volt, sőt még egy ballon-captiv is volt kiállítva. A kiállítók nemes buzgalmukért érmekeket kaptak. Különben csak száz kiállító volt ezen a kiállításon, míg az 1900. évi világkiállításon több mint százezer kiállító neve fordul elő.

— (Pártoljuk a hazai ipart.) Csak nemrég ébredtek fel közönyös tespedésükből a magyar iparosok s látva, hogy megélhetésük gondjai a külföldi áramlatok miatt

— mint nehezednek napról napra nagyobb súlylyal vállaikra, lépéseket tettek végre saját érdekükben s felhangzott a jelszó: »Pártoljuk a hazai ipart.« Ez a jelszó azonban már szöveget ütött a külföldiek fejébe, féltek tőle, hogy most, midőn tényleg minden magyar érzelmű ember a maga filléréivel igyekszik támogatni a magyar iparosokat, az ő produktumaik nem kelnek el nálunk, nem kelnek el legalább német cím és védjeggyel. Ezen azonban mihamarább segítettek, még pedig oly ravasz módon, hogy gyáraik termékeinek hangzatos magyar címet adtak s ily címmel csempészték áruikat a magyar fogyasztó közönség körébe. Erről tesz legalább tanúságot a kereskedelemügyi miniszter ama rendelete, a mely arra figyelmezteti az iparhatóságokat, hogy a »Linzer Union Zündhölzchen Fabrik« Magyar biztonsági népgyufa címmel bocsájtotta gyáranak termékeit áruba s elárasztotta vele a fővárost és a vidéki városokat is. A kereskedelemügyi miniszter egyben arra utasította az iparhatóságokat, hogy eme gyufák forgalomba hozatalát tiltsák el s e rendelet ellen vétőknek cselekményét ipari kihágásnak minősítve, az ipartörvények értelmében járjanak el ellenük. Igen helyes s fontos a miniszternek eme rendelete, mert bármily lényegtelennek látszik is a forgalomba hozott cikk, tökéletesen elég ez a megtorlást igénylő hamisítás s népámitás arra, hogy tetemes károkat okozzon a hasonterményű magyar gyárosoknak.

— (A furulya hódít.) Amerika fu-

lyát kér tőlünk. Egészen közönséges hat liku tilinkót, amin a pásztorlegény szokta elsíratni a babáját s a minek három-négy krajcár az ára — helyben. Odakünn majd többet is adnak érte, ha divatba jön. Arról pedig, hogy divatba jöjjön, az a new-yorki cég gondoskodik majd, amely föl hívja a magyar boltosokat, hogy tegyenek neki ajánlatokat a magyar furulyára vonatkozólag.

Művészet, irodalom.

○ Figaró házassága. S. Cserny Berta második vendégfellelépte alkalmából, tegnap este Beaumarchais egyik remek romantikus vigjátéka a »Figaró házassága« került színpadra, melyet igen csekély számú közönség nézett végig. S. Cserny Berta, Zsuzsits, Figaró jegyesét játszotta el s tegnapi szerepében is igen szép hatást ért el utólrhetlenül természetes és kedves játékkal. A címszerepet Nádassy József alakította, ki mint Figaró is egyikét nyújtotta ama kitűnő alakításainak, melyeket tőle már megszoktunk. Különösen igen szépen és értelmesen előadott ötödik felvonásbeli monologja keltett nagy tetszést, melyet zajosan megtapsolt a publikum. Almaviva gróf szerepében Könyves Jenőt láttuk, kinek játékáról is csak elismeréssel szólhatunk. Hadrik Anna Rezinája is méltán rászolgált arra a gyakran megújuló zajos tapsra, melyben a közönség részesítette. Végtelenül bájos, poétikus kis alak volt Baróthy Irma Cherubin apródja. Baróthy Irma tegnap ugyiszólván elemében volt, s ezt a

került. Várnay Béla, az új gazda, valami sajátságos, szinte komikus vegyülete volt a morózus, magába zárkózott földművelő és a mulatni vágyó, vidám és elegáns dzsentrinek. Különben csinos arcu, középtermetű barna ember, ki ha akart, tudott igen kellemes társalgó lenni, de ha megbogarasodott, szinte bántó módon pöffeszkedő lett.

A szolgabíró például mindjárt az első találkozásnál szívélyesen meghívta magához s néhány perc múlva, midőn Molnár Géza némi felvilágosításokat adott neki a szomszédos földbirtokosok és nemesi családokról, szinte fitymálva legyintett a kezével:

— Különben mi közöm hozzájuk? Hiszen ismerem én már az ilyen földtúró kurta nemeseket. Mindegyiknek van legalább is egy eladó lánya, kit a nyakába akar varrni valakinek s aki nem házassági szándékokkal telve közeledik felénk, vagy nem elég tiszteletteljesen kisztihandol a mamáknak, annak coki a portáról.

De én nem törődöm azzal. Én ugyan nem fogom egyikre se nagyon rányitogatni az ajtót.

Dacára ennek a nagyképu kifakadásának azonban, két nap alatt sorra járta valamennyi szomszédos földesurat. Persze, mint idegent, szívélye-

ellensúlyozásaként hatott a ringó kalászkok fölött röpködő pipiskék halk csiripelése.

S amint beljebb és beljebb értem az aranyfényben tündöklő rónán, egyenként tünedeztek fel a környékbeli urilakok jól ismert alakjai.

Arra jobbra, ahol azok a százados jegenyék meresztik égnek hegyes koronájukat, ott van a Bartosék régi kastélya az ő magas, mecsetszerű tornyával, melyből a régi szokáshoz híven Bartosék feles gazdája szokta túlkölnve a delet jelezni. Amott előttem a Stojkovicsek modern, steier és góth stílusok sajátságos vegyületevel épült urilakjuk, körülötte a drótkerítésű vadaskerttel, melyből ugyan régen kiveszett a vad, de azért még ma is bele-beletéved egy-egy felriasztott nyulacska.

S aztán sorban jönnek a többiek. A Molnárék, a Bélyék tanyája; mindenütt a füstölő kémények jelzik, hogy vidám életet él a gazdájuk s végül Tarr Gidáéknak az az ósdi, német várszerű kastélya, melynek tornyán olyan furcsán veszi ki magát a lengő nemzeti színű lobogó.

Ennek a kastélynak már körülbelül egy hónap óta nem volt gazdája, mert — mint talán hallottad — amióta az öreg Tarr nagyapó elhalt,

fiatal színésznőt alig láttuk eddig még kedvesebben és közvetlenebbül játszani mint tegnap. A többiek is: Sebestyén, Nagy Vilma, Bátosi, Németh és Sarlay elismerést érdemelnek tegnapi játékukért. Az előadás dacára, sok diszletrváltozást igénylő öt felvonásos voltának, tíz órára véget ért. (H—i E—r.)

○ A Föltámadás. Regény 2 kötetben. Irta: Tolstói Leó gróf. A hírneves orosz szerzőnek ezen leghíresebb regénye valóságos lázba hozta megjelenésekor az orosz közönséget, de nem is csodáljuk a közönség lázas érdeklődését, mert valóban a Föltámadás-nál megrendítőbb hatású művet a legújabb korban egy irodalom sem mutathat fel. Ezen világhírű regényt veszi most a közönség jó magyar fordításban. Nagy, hatalmas alkotás, a század egyik legnagyobb írójának mélyeséges bölcselmi hitvallása. Tolstói munkáját a Pallas igen izlőse képes borítékkal, mely a regény hősnőjét ábrázolja, látta el és a tőle megszokott eleganciával állította ki. Ára a két vaskos kötetnek 5 korona.

○ Cimbalmozók figyelmébe. A cimbalom szalon 6-ik — március havi — száma ismét egy szép tartalmas és szórakoztató füzetet nyújt előfizetőinek, mert minden egyes száma valóságos meglepetés a cimbalmozóknak s különösen megemlítésre méltók Göre Gábor nótái. Elite csárdás lassu és friss, Szulamith dalműből a kőrök dala és a mézeshetek induló. Előfizetési ára negyedévenként 3 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalba Budapest Károly körút 8. szám.

○ Franciául 15 óra alatt helyes kiejtéssel tanító nélkül megtanulni, a legtökéletesebb beszélgetésekkel: címet viseli egy 64 oldalra terjedő könyvecske, melyet Wittman Gyula nyelvmester és fordító készített. Párisba és a kiállításra utazók is megtalálják benne mindazokat a beszélgetéseket, a melyek az utazás alkalmával vasuton, szállodában, kiállításon a legsükségesebbek. Az egészen összeállított kis könyv olcsósága lehetővé teszi, hogy azt mindenki megszerezze. Ára 40 fillér. Kiadja Boros I. könyvkereskedése, Budapest, Deák-tér 4.

Folyó sz. 172. Idénybérlet 170. sz. Páros bérlet.

Nemzeti Színház.

Szerda, 1900. március 22-én.

Vizváry Gyula, a budapesti Nemzeti Színház művésze és S. Cserny Berta a budapesti Víg-színház jeles tagja vendégfelléptével

A három testőr.

Vígjáték 3 felvonásban.

Irta: Herceg Ferenc.

Holnap pénteken, 1900. március hó 23-án.

Vizváry Gyula második felléptével:

Pry Pál.

Vígjáték.

Szombat: Vasuti baleset. Bemutató előadás.

Törvénykezés.

§ Parázs verekedés. 1899. évi november hó 6-án a somogyi csárdában időgáltak Berta István és Gadó Mihály püspökbogádi községi előjárók. Később jött Horváth József püspökbogádi lakos és fuvarosai Szabó Mihály s Bodor Mihály is a kik már kissé pityókosak voltak, de ez nem volt ok, hogy még tovább ne igyanak. Horváth József elkezdett a községi előjárókkal beszélgetni a regáléről s az adóról, közben meginterpellálta őket, hogy a nagykoreshatárt miért nem adták neki. Azok azzal feleltek meg a kérdésre, hogy bizonyosan nem jól viselte magát. Horváthnak sem kellett több. Feldühödve nekiesett Gadó Mihálynak s miután úgy az ablakhoz lökte, hogy az eltört, majd a földhöz vágta. Ezzel végezvén Berta Istvánt háromszor csapta a földhöz s rajta gázolt nem is valami gyöngéden, a mennyiben egy oldalbordája betört. A mai főtárgyaláson a tanúk különféle vallomása alapján a kir. törvényszék Horváth Józsefet könnyű testi sértés vétségében és súlyos testi sértés vétségében mondta ki bűnösnek s ehhez képest egy havi fogházra s 10—10 korona pénzbüntetésre ítélte őt, kötelezván egyszersmind az okozott károk megtérítésére. A vádlott védője Deutsch Antal dr. ügyvéd semmiségi panaszt jelentett be.

— Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadóhivatal.

Gidáék eladták a kastélyt. melyen a kőművesek és ácsok már hetek óta »modernizáltak«.

Ezeknek a valóban idilli képeknek láttára, a kellemes idő, langyos, illatos levegő hatása alatt széles jókedvem támadt. Frissnek, üdének éreztem magam s jókedvemben elkezdtem valamelyik, a fővárosi orfeumok egyikében tanult chanson dallamát füttyülni s amint így széles jókedvemben nyargalva át a tarlókon, tegnapi öngyilkos hajlamú hangulatomon kezdtem gondolkodni, olyan önbírálat-félét tartottam, melynek az volt az eredménye, hogy ostoba impressionistának neveztem magamat.

Önbírálatom alatt annyira elmerültem gondolataimba, hogy észre sem vettem Molnár Gézá, a szolgabíró, ki velem szembe lovagolt s csak akkor eszméltem fel, midőn Géza megszólított.

— Hova azon a tajtékzó paripán, főhadnagy úr?!

— Hogy hova? Azt magam sem tudom Csak úgy lovagolok itt a tarlók között.

— Tehát »céltalanul megy a fakó?« — idézte a szolgabíró.

Mindketten kacagtunk ezen a banális tréfál-

kozáson, aztán komolyabb dolgokra fordítottuk a társalgást.

— Hallottad már, hogy Tarr Gidáék eladták a kastélyukat? — kérdezte a szolgabíró.

— Még akkor hallottam, midőn az öreg Tarr meghalt. Gidáék, úgy tudom, a fővárosba költöztek.

— Igen. Ismered már a kastély új tulajdonosát?

— Még nem. Te már ismered?

— Igen. Éppen tegnapelőtt vizitelt nálam és mint a Tarrék kastélyának új tulajdonosát mutatta be magát.

Az a gondolat, hogy a mi vidékünkre egy új ember költözött, kinél vizitálni lehet, kinél új arcokra talál az ember s kinél nincs kizárva, hogy asszony társaságot is lehessen találni, egészen felvillanyozott s azért talán élénkebben, mint akartam volna, kérdeztem a szolgabíró:

— Milyen ember az új gazda?

Bizony, amit Molnár Géza az új jövevényről mondott, az nem volt valami kecsegtető.

A Tarr Gidáék becsületes ősi kúriája, melyben nem egyszer feledhetlenül kellemes órákat töltöttünk mi tiszték, ugyancsak furcsa kezekre

VASUTI MENETREND.

Érvényes október 1-től.

PÉCSRŐL INDUL:

	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Budapestre	8:22	11:41	3:06	11:10
<i>B.-Szt.-Lőrincz</i>	8:48	12:13	3:36	11:44
(B.-Szt.Lőrinczről)				
B.-Sellyére v. v. 4:55, tv. sz. sz. 9:17, v. v. 3:46)				
<i>Uj-Dombovár</i> érk.	9:57	1:34	5:01	1:34
Kaposvár felé ind.				
gy. v. 10:08, sz. v. 1:55, gy. v. 6:31, sz. v. 2:15)				
(Báttaszék felé sz. v. 3:10 tv. sz. sz. 2:30)				
<i>Uj-Dombovárról</i> ind. 10:04	2:32	5:21	2:56	
<i>Budapestre</i> k. p. u. é.	1:25	8:00	8:35	8:20
V. v. Sz. v.				
Barcs-N.-Kanizsa-Bécs felé	8:28	6:32		
<i>B.-Szt.-Lőrincz</i>	9:06	7:11		
<i>Barcs</i>	10:54	9:00		
<i>N.-Kanizsa</i>	1:29	11:41		
<i>Bécs</i>	9:35	8:53		
Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.				
Eszék felé	5:35	12:14	4:26	8:35
<i>Üszögh</i>	5:50	12:25	4:40	8:40
<i>Villány</i> érk.	6:39	1:13	5:27	9:38
sz. v. 7:00 sz. v. 1:55 sz. v. 10:05				
Mohács felé	7:44	2:39		10:49
<i>Mohács</i> érk.				10:43
<i>Villány</i> ind.	6:49	1:18	5:32	9:43
<i>Eszék</i>	8:08	2:27	6:47	11:01

Országgyűlés.

A képviselőház ülése márc. hó 21-én. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Ház mai ülésén *Apáthy* Péter bejelentette hogy *Tallán* Béla ügyében az összeférhetlenségi bizottság nem találta inkompatibilisnek, hogy egy bankkegyesületnek igazgatósági tagja.

A kultuszminiszteri tárca költségvetésének folytatódó tárgyalásánál *Páder* Rezső a felekezeti iskolák mellett beszélt. *Komlóssy* Ferenc a középiskolai tanárok fizetésjavítását sürgette. *Major* Ferenc a költségvetés mellett szólt. *Lázár* György a harmadik egyetemet Szegeden kérte létesíteni. *Berzevicy* Albert polemizált *Komjáthy* Béla tegnapi beszédével. Nem látja azt az óriási veszélyt, a mit *Komjáthy*. A harmadik egyetemet szükségesnek tartja. A párisi torna-versenyre kiküldendők magyar ifjak is; csak kétezer forintba kerül ez s ennyit lehet áldozni, ha löversenyekre százezreket áldozunk. Majd *Zsilinszky* Mihály államtitkár beszélt, ki után *Szell* Kálmán felelte *Komjáthy*-nak, hogy a brassói iskolaügyben soha semmi eltérés közte és *Wlassics* miniszter között nem fordult elő. Ezt aktaszerűleg ki fogja mutatni. Visszautasítja *Komjáthy* vádját, hogy port hintett az ország szemébe. A budgetet általában megszavazták s áttértek a részletekre. Az ülés végén *Szell* Kálmán miniszterelnök kérte a kvéta-bizottság megválasztását. E felett nagy és heves vita keletkezett, melyben résztvettek *Pichler* Győző, *Bartha* Ödön és *Buzáth* Ferenc. Végül *Pichler* Győző indítványozta, hogy miután a Ház nem határozatképes, a miniszterelnök indítványa felett holnap döntsenek. *Pichler* Győző végül egy interpellációt terjesztett be.

TÁVIRATOK.

A transzváli háború. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Roberts* lord Bloemfonteinből jelenti, hogy *Kitchener* lord megszállotta a Prieskát. A boerek a folyóm át menekültek.

Steyn elnök ellenproklamációt adott ki, melyben közlésezi, hogy minden polgárt, ki Anglia ellen nem akar harcolni, árulónak gyónlövetsi. A bazuto-földön a boerek fölláztak. **Sztrájk Berlinben.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Berlinben tízenöt ezer faiparos sztrájkol. **Kitüntetett tudós.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A párisi *Academie Medecin* külső tagjává nevezte ki *Albert* bécsi tanárt. **Beteg bankkormányzó.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Bécsből írják, hogy *Bilinszky* Agenor bankkormányzó beteg. **Erzsébet főhercegnő elutazása.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Miramareból írják, hogy *Erzsébet* főhercegnő Griesbe utazott. A bucsuzás megindító volt. *Stefánia* főhercegnő a vonat után nézett, míg csak a főhercegnő lebegő zsebkezdőjét látta. **Betegség elől a halálba.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Budapesten a „József főherceg” szállodában ma reggel átlőtt halántékkal találták *Horda* Mór nagyváradi mérnököt. Tegnap este érkezett Pestre. Egy cédulát hagyott hátra, melyben gyógyíthatatlan betegségét mondja öngyilkossága okául. **A kalkuttai pestis.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Kalkuttában a pestis egyre terjed. Bengáliában a múlt héten négyezerhét százhuszonöt pestiseset fordult elő.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

